

RAPORT DE AUDIT DE CONFORMITATE

privind activitatea agenților economici cu capital de stat care activează în sectorul de apărare națională la Societatea Uzina Automecanica Moreni SA

1. Rezumat executiv și concluzia auditului

Misiunea de audit de conformitate a fost efectuată de către Curtea de Conturi a României prin Camera de Conturi Dâmbovița și este o misiune de raportare directă cu un nivel de asigurare rezonabilă.

Am evaluat modul în care activitatea agenților economici cu capital de stat care activează în sectorul de apărare națională este în conformitate cu legislația, normele și reglementările relevante în vigoare în perioada 2021-2023, la Societatea Uzina Automecanica Moreni SA, pe baza documentelor și informațiilor puse la dispoziție de entitatea auditată și am obținut o asigurare rezonabilă pentru a exprima o concluzie de audit.

Raportul de audit este destinat Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, în calitate de autoritate tutelară, entității auditate-Societatea Uzina Automecanica Moreni SA, precum și societății civile și altor părți interesate și prezintă importanță pentru utilizatori prin prisma respectării legalității și conformității activității desfășurate de agenții economici cu capital de stat care activează în industria de apărare națională.

Principalele aspecte de neconformitate rezultate din misiunea de audit sunt următoarele:

1. În perioada 2021-2023, societatea nu a respectat în totalitate prevederile O.G. nr. 26/2013 *privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul este acționar majoritar*, respectiv:

- în anul 2023 a prevăzut creșteri ale cheltuielilor de natură salarială (cu 13%), determinate de acordarea unor creșteri salariale și/sau de creșterea numărului de personal (de la 295 la 310, deși nu exista o diversificare/extindere a activității), fără respectarea condiției de reducere a pierderilor (302 mii lei) realizate în anul precedent, prevăzută prin obiectivele de politică salarială stabilite prin legea anuală a bugetului de stat;

- în toți anii nu a fost respectată regula în execuția bugetară privind cheltuielile de natură salarială, aprobate prin bugetele de venituri și cheltuieli, ce reprezintă limite maxime ce nu pot fi depășite;

- în 2021 și 2023 nu a fost respectată regula în execuția bugetară privind efectuarea cheltuielilor totale proporțional cu gradul de realizare a veniturilor totale, cu încadrarea în indicatorii de eficiență aprobați în cazul în care se înregistrează depășiri sau nerealizări ale veniturilor totale aprobate;

- în 2021 și 2023 nu a fost respectată regula în execuția bugetară privind încadrarea în nivelul anual al plăților restante aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli

Deficiența are caracter de continuitate, nereguli privind execuția bugetară pentru perioada 2019-2021 fiind constatate și sancționate contravențional cu avertisment scris, de către Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Ploiești - Administrația Județeană a Finanțelor Publice Dâmbovița.

2. Societatea în calitate de angajator, nu a respectat în totalitate prevederile legale în domeniul raporturilor de muncă, în ceea ce privește salariații care s-au pensionat pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare, astfel că în șapte cazuri, a procedat la constatarea încetării

de drept a contractului individual de muncă cu întârzieri de până la 20 zile față de data comunicării deciziei de pensie și implicit la acordarea drepturilor salariale pentru această perioadă.

3. La încheierea exercițiului financiar 2023, nu s-a realizat, conform principiului prudenței, cea mai bună estimare a cheltuielilor probabile necesare pentru stingerea obligației în valoare de 1.082.012 lei aferentă unui litigiu privind drepturi salariale (pentru care au fost recunoscute ajustări pentru provizioane), astfel că nu au fost recunoscute cheltuieli cu provizioanele în sumă de 355.441 lei reprezentând dobânzi și penalități de întârziere, deși acestea au fost solicitate la plată până la data restituirii integrale a sumei.

4. În perioada 2021-2023 contravaloarea bunurilor achiziționate, a serviciilor prestate și a lucrărilor executate, în valoare totală de 10.344.489 lei, având ca sursă de finanțare fonduri alocate de la bugetul de stat, nu a fost virată de către societate în conturile operatorilor economici beneficiari, deschise la Trezoreria Statului, ci în conturi deschise de aceștia la bancă comercială, contrar prevederilor legale.

5. Programarea, angajarea și plățile efectuate, aferente obiectivului de investiții „Lucrări de arhitectură – reabilitare acoperișuri, reparații luminatoare, refacere radier, refacere termohidroizolație, reabilitare instalații electrice, reabilitare instalații sanitare, compartimentare spații interioare”, finanțat din sume primite de la bugetul de stat prin acționarul majoritar Ministerul Economiei, sub formă de aport la capitalul social, nu au fost efectuate în condiții de legalitate și eficiență, astfel:

5.1. Concepția de realizare a obiectivului de investiții nu a fost în concordanță cu sursele reale de finanțare, conducând la divizarea execuției lucrărilor pe altă structură decât cea prevăzută în documentația tehnico-economică, prin atribuirea a 7 contracte de lucrări în perioada 2020-2024, cu executanți diferiți și termene de execuție diferite, existând lucrări pentru care încă nu au fost inițiate procedurile de atribuire.

Totodată, devizul general întocmit la faza de proiectare, a fost elaborat în altă structură decât cea prevăzută prin H.G. nr. 907/2016 și ulterior nu a fost actualizat și supus aprobării, operațiune obligatorie cel puțin la data solicitării autorizației de construire pentru restul de executat, și respectiv după finalizarea procedurilor de achiziție publică, astfel încât să se determine valoarea de finanțare a obiectivului de investiții, în vederea fundamentării corecte a listei obiectivelor de investiții, anexă la buget.

5.2. Societatea Uzina Automecanica Moreni SA, în calitate de autoritate contractantă în cazul atribuirii contractelor de achiziție publică de lucrări pentru execuția obiectivului de investiții ”Lucrări de arhitectură – reabilitare”, nu a respectat prevederile legale în materia achizițiilor publice, astfel:

a) pentru execuția obiectivului de investiții, cu valoarea estimată de 25.090.490 lei, inițiată în anul 2019 prin aprobarea indicatorilor tehnico-economici, cu toate că nu s-a prevăzut împărțirea pe loturi separate, s-a procedat la divizarea lucrărilor după criterii nespecificate în documentația tehnică și atribuirea, în perioada 2020-2024, a 7 contracte de lucrări cu obiect similar, ceea a condus la alegerea eronată a procedurii de atribuire raportat la valoarea estimată a achiziției. Astfel, atribuirea contractelor de lucrări s-a realizat prin procedură simplificată, în condițiile în care valoarea cumulată estimată era mai mare decât pragurile valorice prevăzute la art. 7 alin. (1) din lege (24.977.096 lei începând cu 04.06.2018) caz în care, pentru atribuirea contractelor trebuiau aplicate procedurile de licitație deschisă sau licitație restrânsă;

b) a declarat admisibilă și câștigătoare oferta unui operator economic, fără a solicita clarificări în condițiile în care aceasta avea un preț neobișnuit de scăzut raportat la valoarea estimată a contractului;

c) a acceptat în perioada de implementare a contractului de lucrări nr. 42/23.03.2022, implicarea unui subcontractant, cu toate că: executantul nu obținuse în prealabil acordul autorității contractante; contractul prezentat de executant nu prevede valoarea aferentă prestațiilor noului subcontractant; subcontractantul nu a prezentat o declarație pe propria răspundere prin care își asumă respectarea prevederilor caietului de sarcini și a propunerii tehnice depuse de către contractant la ofertă, aferentă activității supuse subcontractării; subcontractantul nu a prezentat certificatele și alte documente necesare pentru verificarea inexistenței unor situații de excludere și, respectiv, a existenței resurselor/capacităților corespunzătoare părții lor de implicare în contractul care urmează să fie îndeplinit, încălcând astfel principiul tratamentului egal și cel al proporționalității;

d) nu a procedat la publicarea în secțiunea dedicată din SEAP a modificărilor contractelor de achiziție publică nr. 42/23.03.2022 și nr. 7/18.01.2023 conform actelor adiționale, astfel încât să rezulte durata și prețul final la finalizarea sau încetarea acestora.

5.3. Au fost plătite, cu nerespectarea dispozițiilor legale, lucrări suplimentare față de prevederile contractuale în valoare totală de 349.760 lei, pentru care nu au fost emise dispoziții de șantier care să justifice necesitatea modificărilor, astfel:

- suma de 195.587 lei în cazul contractului de lucrări nr. 7/18.01.2023
- suma de 154.173 lei în cazul contractului de lucrări nr. 42/23.03.2022

La efectuarea recepției la terminarea lucrărilor, în cazul contractelor de lucrări nr. 42/2022 și nr. 7/2023, executate în baza Autorizației de construire nr. 39/2022, societatea nu a asigurat prezența unui reprezentant desemnat de către Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C., ca membru obligatoriu în comisia de recepție, precum și a proiectantului în calitate de invitat, contrar prevederilor Regulamentului privind recepția construcțiilor.

În aceste condiții, lucrările au fost plătite și recepționate la terminare, fără ca beneficiarul să se asigure de executarea acestora în conformitate cu prevederile documentației de proiectare.

6. Au fost plătite necuvenit cheltuieli în sumă de 31.006 lei, în cazul obiectivului de investiții „Lucrări de acoperire anticorozivă a suprafețelor metalice (structură metalică interioară), refacerea parțială a radierului și a pardoselii, refacerea finisajelor interioare la Ob.5 Hală confecții metalice” prin acceptarea la plată a unor situații de lucrări a căror valoare a fost stabilită eronat.

7. Au fost efectuate plăți pentru asistența tehnică din partea proiectantului în cuantum mai mare decât cel convenit în mod real prin raportarea la gradul de realizare al execuției lucrărilor obiectivului de investiții, în valoare de 13.767 lei.

Astfel, societatea a plătit integral în luna aprilie 2023 valoarea serviciilor de asistență tehnică din partea proiectantului în sumă de 30.720 lei (fără TVA) pentru obiectivul de investiții „Lucrări de arhitectură – reabilitare acoperișuri, reparații luminatoare, refacere radier, refacere termohidroizolație, reabilitare instalații electrice, reabilitare instalații sanitare, compartimentare spații interioare”, realizat la data respectivă în procent de 55%, contrar prevederilor contractuale conform cărora plata se făcea eșalonat, procentual coroborat cu plata execuției lucrărilor.

8. Societatea, în calitate de autoritate contractantă, pentru achizițiile efectuate din fonduri publice, nu a respectat principiul transparenței, respectiv obligația de a transmite trimestrial în SEAP notificări după cum urmează:

- până în data de 10.09.2022 o notificare cu privire la achizițiile directe, grupate pe necesitate, care să cuprindă cel puțin obiectul, cantitatea achiziționată, valoarea și codul CPV;
- după data de 10.09.2022 o notificare cu privire la achizițiile directe, grupate pe necesitate, care să cuprindă cel puțin obiectul, cantitatea achiziționată, valoarea și codul CPV, cu excepția achizițiilor realizate prin utilizarea catalogului electronic SEAP.

Concluzia misiunii de audit:

Pe baza activităților de audit întreprinse și a probelor de audit suficiente și adecvate, având în vedere neconformitățile menționate anterior ale căror efecte sunt semnificative și generalizate, exprimăm o **concluzie contrară** cu privire la faptul că activitatea desfășurată în cadrul Societății Uzina Automecanica Moreni SA, în perioada 2021-2023, nu este conformă, sub toate aspectele semnificative, cu legile și reglementările specifice.

2. Introducere

Societatea Uzina Automecanică Moreni S.A este organizată și funcționează sub autoritatea Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, fiind constituită ca societate pe acțiuni cu capital integral de stat, filială a Companiei Naționale ROMARM S.A.

Structura acționariatului este următoarea:

Acționar	Total (lei)	%
Statul român prin Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului	53.406.295	92%
Compania Națională ROMARM SA	1.020.033	8%
Total	58.045.895	100%

Conducerea societății este asigurată de Adunarea Generală a Acționarilor (AGA), formată din reprezentanții unici ai statului, numiți în baza mandatului emis de Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, care decide asupra activității și politicii economice a acesteia.

Consiliul de administrație, compus din trei membri desemnați de adunarea generală ordinară a acționarilor asigură administrarea societății, fiind însărcinat cu îndeplinirea tuturor actelor necesare și utile pentru realizarea obiectului de activitate al acesteia cu excepția celor rezervate de lege pentru AGA.

Conducerea operativă este asigurată de directorul general în baza contractului de mandat.

Societatea Uzina Automecanică Moreni S.A desfășoară activități în conformitate cu actul constitutiv, activitatea comercială, în perioada 2021-2023 fiind axată pe două direcții de activitate, respectiv producția militară (reparații transportoare blindate pe roți și piese de schimb pentru acestea) și producția civilă (executarea de construcții sudate). Entitatea își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația și reglementările aplicabile societăților comerciale. Conform prevederilor Legii nr. 232/2016, în cursul anului 2023, societatea a fost desemnată ca centru de mentenanță pentru transportoare blindate pe roți.

Atribuțiile principale ale entității derivă din desfășurarea de activități cu caracter industrial și comercial constând în fabricarea, cercetarea, proiectarea, comercializarea, mentenanța și demilitarizarea armamentului, muniției și tehnicii militare din profilul de fabricație necesare clienților externi sau interni, în condiții de competitivitate și profitabilitate.

Evoluția indicatorilor realizați și previzionați în perioada 2021-2023 se prezintă astfel (mii lei):

Nr. crt.	DENUMIRE INDICATOR	2021			2022			2023		
		BVC aprobat prin Ordin 15/1562 / 1182	Realizat 31.12. 2021	% col 3/ col 2	BVC aprobat prin Ordin 1377/39 52/2026	Realizat 31.12. 2022	% col 6/ col 5	BVC aprobat prin Ordin 509/1 525/1 028	Realizat 31.12. 2023	% col 9/ col 8
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Cifra de afaceri, din care:	19057	16426	86,19	21437	17446	81,38	26982	14884	55,16
	produse speciale	16390	12744	77,75	17470	14461	82,78	23000	11431	49,70
	produse civile	2667	3682	138,06	3967	2985	75,25	3982	3453	86,72
II	Venituri totale, din care:	23.472	21.424	91,27	28.220	32.917	116,64	36.130	25.479	70,52
1	Venituri din exploatare, din care:	23.472	21.423	91,27	28.220	32.913	116,63	36.127	25.478	70,52
	din producția vândută	19.047	16.423	86,22	21.427	17441	81,40	26977	14884	55,17
	venituri din subvenții(nucleu L232/2016)	4.159	4.155	99,90	6.450	6448	99,97	8955	8954	99,99
	alte venituri	266	845	317,67	343	9.024	2630,90	195	1640	841,02
2	Venituri financiare	0	1	x	0	4	x	3	1	33,33
III	Cheltuieli totale, din care:	29.812	30.084	100,91	35.950	33.219	92,40	41.600	37.382	89,86
1	Cheltuieli de exploatare, din care	29.804	30.084	100,94	35.941	33.217	92,42	41.597	37.380	89,86
a	Cheltuieli cu bunuri și servicii	7571	7948	104,98	10.627	8730	82,15	12156	6863	56,46
b	Cheltuieli cu imp, taxe și vars asimil	164	177	107,93	179	142	79,33	176	157	89,20
c	Cheltuieli cu personalul, din care:	15.258	17.349	113,70	17.909	18.756	104,73	22.868	24.147	105,59
	Cheltuieli de natură salarială	10.488	12.591	120,05	10.879	11.675	107,32	13.198	14.461	109,57
	Cheltuieli aferente nucleului	4184	4155	99,31	6.452	6448	99,94	8955	8954	99,99
	Cheltuieli aferente contracte de mandat si a altor organe de conducere	290	279	96,21	290	308	106,21	312	296	94,87

Nr. crt.	DENUMIRE INDICATOR	2021			2022			2023		
		BVC aprobat prin Ordin 15/1562 / 1182	Realizat 31.12. 2021	% col 3/ col 2	BVC aprobat prin Ordin 1377/39 52/2026	Realizat 31.12. 2022	% col 6/ col 5	BVC aprobat prin Ordin 509/1 525/1 028	Realizat 31.12. 2023	% col 9/ col 8
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Cheltuieli privind contribuțiile datorate de angajator	215	258	120,00	207	233	112,56	251	282	112,35
d	Alte cheltuieli de exploatare	6811	4610	67,68	7.226	5589	77,35	6397	6213	97,12
2	Cheltuieli financiare	8	0	0,00	9	2	22,22	3	2	66,67
	Rezultatul brut (profit/pierdere)	-6.340	-8.660	136,59	-7.730	-302	3,91	-5.470	-11.903	217,61
DATE DE FUNDAMENTARE										
1	Nr personal efectiv la finele anului	310	286	92,26	310	295	95,16	310	306	98,71
5	Cheltuieli pentru investiții	9380	4214	44,93	20.382	677	3,32	27723	4377	15,79

Starea de dificultate financiară a entității este generată atât de gradul redus de încărcare cu comenzi pentru produsele speciale(militare) și civile, cât și de creșterea cheltuielilor cu personalul fără a se ține cont de gradul de realizare a veniturilor totale, cu impact asupra respectării disciplinei financiare instituite la nivelul operatorilor economici.

Funcționarea operatorului economic la care statul este acționar majoritar este necesar a fi orientată către îmbunătățirea parametrilor economici și echilibrarea bugetului în condiții de lichiditate și solvabilitate, context în care buna guvernare este o condiție esențială în creșterea competitivității și profitabilității.

Finanțarea cheltuielilor pentru investiții se realizează din bugetul de stat prin bugetul Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, în baza notelor de fundamentare și a planului de achiziții, aprobate conform prevederilor legale, sub formă de aport la capitalul social, prin ordin de ministru, privind distribuirea unor sume pentru realizarea de investiții la operatorii economici din industria de apărare.

În perioada 2018-2023, entitatea a primit, pentru realizarea de investiții, sub formă de aport la capitalul social, următoarele:

Indicator	2018	2020	2021	2022	2023
Aport capital 2018	16.000.000 lei				
Aport capital 2020		9.926.000 lei			
Aport capital 2021			—		
Aport capital 2022				15.380.000 lei	
Aport capital 2023					8.000.000 lei

Indicatorii privind investițiile societății, se prezintă astfel:

Indicatori	2020	2021	2022	2023
Rata cheltuielilor de capital	17%	6%	1%	5%

Sursa: Tablou de bord AMEPIP

Situația privind cheltuielile de investiții (lucrări de investiții, re tehnologizare) cu finanțare din surse de la bugetul de stat sub formă de majorare de capital social, în perioada 2018-2023, se prezintă astfel:

LISTA aferenta cap. C „Alte cheltuieli de investiții defalcata pe categorii de bunuri, pe anul 2024 - cu finanțare din surse proprii provenite din sumele alocate de la buget pentru majorare capital în anii 2018-2020-2022-2023	Valoare aprobată fără TVA (lei)	Plăți efectuate până la 31.12.2023 (lei)	Sume neutilizate la 31.12.2023 (lei)
TOTAL „Alte cheltuieli de investiții” din majorare de capital 2018, conform Ordinului nr. 651/30.05.2018, din care:	16000000	15613006	386994
b) Dotări independente	8950000	8934246	15754
f) Cheltuieli expertiză (...), precum și alte categorii de lucrări, (...)	7050000	6678760	371240
TOTAL „Alte cheltuieli de investiții” din majorare de capital 2020, conform Ordinului nr.2774/26.08.2020 din care:	9926000	7512313	2413687
b) Dotări independente	7101000	4782838	2318162
f) Cheltuieli expertiză (...), precum și alte categorii de lucrări, (...)	2825000	2729475	95525
TOTAL „Alte cheltuieli de investiții” din majorare de capital 2022, conform Ordinului nr. 108/08.02.2022, din care:	15380000	3459152	11920848
b) Dotări independente	10380000	225985	10154015
f) Cheltuieli expertiză (...), precum și alte categorii de lucrări, (...)	5000000	3233167	1766833
TOTAL „Alte cheltuieli de investiții” din majorare de capital 2023, conform Ordinului nr.1605/29.12.2022, din care:	8000000	0	8000000
b) Dotări independente	6500000	0	6500000
f) Cheltuieli expertiză (...), precum și alte categorii de lucrări, (...)	1500000	0	1500000
TOTAL cheltuieli de investiții din majorare de capital 2018-2023	49306000	26584471	22721529

3. Descrierea activităților misiunii de audit

Am realizat auditul în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI 100 - *Principiile fundamentale ale auditării sectorului public* și ISSAI 4000 - *Standardul de Audit de Conformitate*). Suntem independenți în raport cu entitatea auditată din punct de vedere al cerințelor etice relevante, așa cum sunt prevăzute în Codul Etic al Curții de Conturi, și ne-am îndeplinit celelalte responsabilități etice în conformitate cu aceste cerințe.

Obiectivul auditului: obținerea unei asigurări rezonabile că activitatea agenților economici cu capital de stat care activează în sectorul de apărare națională este în conformitate cu legislația, normele și reglementările relevante, în vigoare în perioada 2021-2023.

Perioada auditului: de la data de 02.09.2024, data începerii misiunii, până la data aprobării raportului de audit.

Sfera de cuprindere a auditului: modul de respectare, în perioada 2021 – 2023, a prevederilor legale privind fundamentarea, evidențierea și urmărirea veniturilor, realizarea cheltuielilor, precum și realizarea obiectivelor de investiții, re tehnologizarea.

Abordarea auditului s-a bazat pe riscuri, ceea ce a presupus orientarea activității de audit asupra acelor procese aferente domeniului auditat care sunt predispuse unor neconformități semnificative.

Procesele auditate au fost evaluate în raport cu criteriile de audit raportate la prevederile legale și reglementările specifice.

Auditul nostru s-a efectuat prin tehnici și proceduri specifice de audit pe care le-am considerat adecvate obiectivului auditat astfel încât să obținem probe suficiente și adecvate pentru un nivel de asigurare rezonabilă. După evaluarea riscurilor, stabilirea pragului de semnificație și gradul de asigurare urmărit au fost stabilite eșantioane de audit prin metode statistice și nestatistice.

4. Cerințele legislative aplicabile

Reglementările relevante domeniului auditat, ca surse ale criteriilor de audit, sunt următoarele:

- Legea nr. 82/1991 a contabilității, republicată;
- Legea nr. 500/2002 privind finanțelor publice;
- Legea nr. 53/2003 Codul Muncii, republicată;
- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- Legea nr. 232/2016 privind industria națională de apărare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative;

- Legea nr. 368/2022 a bugetului de stat pe anul 2023;
- OG nr. 119/1999 (republicată) privind controlul intern și controlul financiar preventiv;
- OG nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară;
- OUG nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului
- OUG nr.109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice;
- HG nr. 395/2016 Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- HG nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice;
- HG nr. 174/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modul de calcul al drepturilor salariale pentru salariații încadrați cu contract individual de muncă pe durată nedeterminată la operatorii economici cu capital majoritar sau integral de stat din industria națională de apărare care nu desfășoară activități de bază din lipsă de comenzi sau contracte, precum și pentru stabilirea activităților prevăzute la art. 24 din Legea nr. 232/2016 privind industria națională de apărare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative;
- HG nr. 79/2023 privind aprobarea numărului mediu maxim de personal pe anul 2023 pentru operatorii economici din industria națională de apărare care desfășoară activități potrivit dispozițiilor art. 24 din Legea nr. 232/2016 privind industria națională de apărare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative;
- OMFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate.

5. Constatări și recomandări

I. Referitor la modul de fundamentare, evidențiere și urmărire a veniturilor

5.1. Nu a fost încasată până la termenul scadent, contravaloarea produselor livrate în perioada 2021-2023, constatându-se întârzieri la plată de până la 66 zile, pentru care nu s-au calculat dobânzi penalizatoare contractuale¹ în sumă de 146.003 lei.

Cauza: funcționarea necorespunzătoare a controlului intern/managerial, precum și neîndeplinirea atribuțiilor stabilite în fișa postului de către persoanele implicate în urmărirea încasării veniturilor din vânzarea produselor finite/servicii prestate/lucrări executate la termenele contractuale stabilite

Consecința: nerealizarea unor venituri proprii și funcționarea necorespunzătoare a controlului intern

Recomandare: luarea măsurilor necesare în vederea încasării penalităților contractuale aferente contractelor de vânzare-cumpărare încheiate cu S.C. Orion SRL; înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor specifice

II. Referitor la modul de realizare a cheltuielilor

a) modul de fundamentare a bugetelor de venituri și cheltuieli

5.2. În perioada 2021-2023, societatea nu a respectat în totalitate prevederile legale² privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul este acționar majoritar, respectiv:

- în anul 2023 a prevăzut creșteri ale cheltuielilor de natură salarială (cu 13%), determinate de acordarea unor creșteri salariale și/sau de creșterea numărului de personal (de la 295 la 310, deși nu exista o diversificare/extindere a activității), fără respectarea condiției de reducere a pierderilor (302

¹ Contractele nr. 865/23-261/29.03.2023, nr. 865/22-224/13.01.2022 și nr. 865/21-186/07.01.2021; pct. 6.3; O.M.F.P. nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate; pct.53(1)(4), pct.310(5)(6)

² O.G. nr.26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară: art. 9(1), art.10(1); Legea nr. 368/2022 bugetului de stat pe anul 2023: art. 63(1)(7)

mii lei) realizate în anul precedent, prevăzută prin obiectivele de politică salarială stabilite prin legea anuală a bugetului de stat;

- în toți anii nu a fost respectată regula în execuția bugetară privind cheltuielile de natură salarială, aprobate prin bugetele de venituri și cheltuieli, ce reprezintă limite maxime ce nu pot fi depășite;

- în 2021 și 2023 nu a fost respectată regula în execuția bugetară privind efectuarea cheltuielilor totale proporțional cu gradul de realizare a veniturilor totale, cu încadrarea în indicatorii de eficiență aprobați în cazul în care se înregistrează depășiri sau nerealizări ale veniturilor totale aprobate;

- în 2021 și 2023 nu a fost respectată regula în execuția bugetară privind încadrarea în nivelul anual al plăților restante aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli

Deficiența are caracter de continuitate, nereguli privind execuția bugetară pentru perioada 2019-2021 fiind constatate și sancționate contravențional cu avertisment scris, de către Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Ploiești - Administrația Județeană a Finanțelor Publice Dâmbovița

Cauza: interpretarea eronată a prevederilor legale aplicabile, verificarea superficială a execuției bugetare de către personalul cu atribuții privind controlul financiar de gestiune și funcționarea necorespunzătoare a controlului intern

Consecința: majorarea pierderii rezultate din activitatea desfășurată și a plăților restante

În timpul misiunii de audit, cu adresa nr. 70863/25.10.2024, s-a solicitat efectuarea unui control de specialitate de către Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Ploiești - Administrația Județeană a Finanțelor Publice Dâmbovița, cu privire la respectarea dispozițiilor legale referitoare la execuția bugetului de venituri și cheltuieli.

b) legalitatea și realitatea cheltuielilor cu personalul

5.3. Conducerea entității nu a urmărit ca salariații să efectueze concediile de odihnă la care au dreptul, conform programărilor anuale, concediile de odihnă rămânând neefectuate, astfel încât în patru cazuri, la încetarea raporturilor de muncă în perioada 2022-2023, s-a procedat la compensarea în bani a concediilor de odihnă neefectuate în anii anteriori, în condițiile în care salariații menționați nu l-au solicitat conform programării, iar entitatea nu a justificat motivat neefectuarea acestuia³.

Contrar reglementărilor contabile, entitatea nu a respectat principiul prudenței, în sensul că la întocmirea situațiilor financiare anuale nu a recunoscut, ca obligații față de salariați, pe seama provizioanelor, sumele reprezentând concedii de odihnă neefectuate.

De menționat că, entitatea nu a prezentat evidențele privind concediile de odihnă neefectuate pentru anii 2020-2022, ca urmare a nepăstrării și arhivării acestora, în timpul auditului procedându-se la reconstituirea acestora pentru salariații cuprinși în eșantion.

Nereguli cu privire la programarea și efectuarea concediului de odihnă pentru anul 2023 (programarea concediilor de odihnă fără consultarea salariaților, neinformarea salariaților cu privire la programările respective, concedii de odihnă neacordate integral tuturor salariaților până la finele anului) au fost constatate și de către Inspectoratul Teritorial de Muncă Dâmbovița

Cauza: nerespectarea prevederilor Codului muncii și a Procedurii operaționale Concediile de odihnă cod PO-SCIM-801.0-05 cu privire la efectuarea concediilor de odihnă; lipsa unor prevederi privind compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat, în cadrul Procedurii operaționale cod PO-SCIM-801.0-05 - Concediile de odihnă

Consecința: majorarea cheltuielilor cu personalul prin compensarea în bani a concediului de odihnă provenit din anii precedenți

Recomandare: actualizarea procedurii operaționale cod PO-SCIM-801.0-05 - Concediile de odihnă, prin introducerea unor prevederi privind compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat, la încetarea raporturilor de muncă.

5.4. Societatea în calitate de angajator, nu a respectat în totalitate prevederile legale⁴ în domeniul raporturilor de muncă, în ceea ce privește salariații care s-au pensionat pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare, astfel că în șapte cazuri, a procedat la constatarea

³ Legea nr. 53/2003 Codul Muncii: art. 146 (1), art.150(1)(2), art.151(1)(2); O.M.F.P. nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate: pct.338(1)(2); Legea nr.82/1991 a contabilității: art.2(1), art.9(1), art.13

⁴ Legea nr. 53/2003 Codul Muncii: art.56(1) lit.c(2)(4)

încetării de drept a contractului individual de muncă cu întârzieri de până la 20 zile față de data comunicării deciziei de pensie și implicit la acordarea drepturilor salariale pentru această perioadă.

Cauza: lipsa unor prevederi privind încetarea de drept a contractelor individuale de muncă în cadrul procedurilor operaționale P.O. cod PO-SCIM-801.0-01 ediția 2 revizia 0 din 01.07.2019 ”Evidența dosarelor de personal”, P.O. cod PO-SCIM-881.0-06 ediția 2 revizia 0 din 01.09.2019 ”Întocmirea statelor de salarii, înregistrarea, evidența și contabilitatea salariilor”; funcționarea deficitară a controlului intern.

Consecința: prin nerespectarea prevederilor legale există riscul ca activitatea să nu se desfășoare în condiții optime, precum și acordarea unor drepturi salariale necuvenite

În timpul misiunii de audit, cu adresa nr. 70867/25.10.2024 s-a solicitat efectuarea unui control de specialitate de către I.T.M. Dâmbovița cu privire la respectarea prevederilor legale în domeniul raporturilor de muncă, în ceea ce privește salariații care s-au pensionat pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare.

c) evaluarea și înregistrarea cheltuielilor cu provizioanele

5.5. La încheierea exercițiului financiar 2023, nu s-a realizat, conform principiului prudenței⁵, cea mai bună estimare a cheltuielilor probabile necesare pentru stingerea obligației în valoare de 1.082.012 lei aferentă unui litigiu privind drepturi salariale (pentru care au fost recunoscute ajustări pentru provizioane), astfel că nu au fost recunoscute cheltuieli cu provizioanele în sumă de 355.441 lei reprezentând dobânzi și penalități de întârziere, deși acestea au fost solicitate la plată până la data restituirii integrale a sumei.

Cauza: funcționarea necorespunzătoare a controlului intern

Consecința: denaturarea informației oferite de situațiile financiare

Recomandare: revizuirea și ajustarea la data bilanțului a provizioanelor constituite astfel încât să reflecte cea mai bună estimare curentă, prin înregistrarea costurilor (dobânzi și penalități de întârziere) necesare stingerii obligației de 1.082.012 lei

III. Referitor la realizarea obiectivelor de investiții, re tehnologizarea

a) modul de utilizare a sumelor alocate de la bugetul de stat pentru finanțarea investițiilor

5.6. Societatea a utilizat în mod eronat, în anul 2020, din fondurile alocate de la bugetul de stat pentru investiții (sub formă de majorare de capital), suma de 1.417.097 lei, pentru plata TVA aferentă unor situații de lucrări, precum și pentru plata unor cheltuieli privind activitatea curentă. Ulterior, în anul 2021, aceste fonduri au fost reîntregite cu suma menționată⁶.

Cauza: funcționarea necorespunzătoare a controlului intern

Consecința: utilizarea necorespunzătoare a fondurilor publice alocate pentru investiții

Aspectul constatat a fost remediat prin reîntregirea sumelor alocate pentru investiții, acesta neavând caracter de repetabilitate.

5.7. În perioada 2021-2023 contravaloarea bunurilor achiziționate, a serviciilor prestate și a lucrărilor executate, în valoare totală de 10.344.489 lei, având ca sursă de finanțare fonduri alocate de la bugetul de stat, nu a fost virată de către societate în conturile operatorilor economici beneficiari, deschise la Trezoreria Statului, ci în conturi deschise de aceștia la bancă comercială, contrar prevederilor legale⁷.

Cauza: funcționarea necorespunzătoare a controlului intern

Consecința: neasigurarea operațiunilor financiare prin trezoreria statului în condiții de transparență privind efectuarea operațiunilor de plăți privind fonduri publice

Recomandare: respectarea prevederilor legale privind virarea sumelor reprezentând contravaloarea bunurilor achiziționate, serviciilor prestate sau lucrărilor executate în cadrul obiectivelor de investiții realizate, în conturile operatorilor economici beneficiari, deschise la Trezoreria Statului

⁵ O.M.F.P. nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate: pct.48, 51(1)(3), 369(1)(2), 377(1), 387(1); Legea nr. 82/1991 a contabilității, republicată: art.2(1), art.9(1), art.13

⁶ Legea nr. 2/2018 a bugetului de stat pe anul 2018: art. 44 (3); O.U.G. nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului: art. 5(10)(15); Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice: art 4(4)

⁷ O.U.G. nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului: art. 5(10)(15)

b) legalitatea și realitatea plății cheltuielilor pentru investiții

5.8. Programarea, angajarea și plățile efectuate, aferente obiectivului de investiții „Lucrări de arhitectură – reabilitare acoperișuri, reparații luminatoare, refacere radier, refacere termohidroizolație, reabilitare instalații electrice, reabilitare instalații sanitare, compartimentare spații interioare”, finanțat din sume primite de la bugetul de stat prin acționarul majoritar Ministerul Economiei, sub formă de aport la capitalul social, nu au fost efectuate în condiții de legalitate și eficiență, astfel:

b.1) Includerea în programul de investiții a obiectivului de investiții

5.8.1. Concepția de realizare a obiectivului de investiții nu a fost în concordanță cu sursele reale de finanțare⁸, conducând la divizarea execuției lucrărilor pe altă structură decât cea prevăzută în documentația tehnico-economică, prin atribuirea a 7 contracte de lucrări în perioada 2020-2024, cu executanți diferiți și termene de execuție diferite, existând lucrări pentru care încă nu au fost inițiate procedurile de atribuire.

Totodată, devizul general întocmit la faza de proiectare, a fost elaborat în altă structură decât cea prevăzută prin H.G. nr. 907/2016 și ulterior nu a fost actualizat și supus aprobării, operațiune obligatorie cel puțin la data solicitării autorizației de construire pentru restul de executat, și respectiv după finalizarea procedurilor de achiziție publică, astfel încât să se determine valoarea de finanțare a obiectivului de investiții, în vederea fundamentării corecte a listei obiectivelor de investiții, anexă la buget.

Cauza: planificarea necorespunzătoare a modului de realizare a obiectivului de investiții, precum și funcționarea necorespunzătoare a formelor de control intern

Consecința: utilizarea inefficientă a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru finanțarea investițiilor

Recomandare: actualizarea și supunerea spre aprobare a valorii actualizate a obiectivului de investiții finanțat din fonduri publice

b.2) Angajarea cheltuielilor de investiții incluse în planul de investiții, în limita fondurilor aprobate

5.8.2. Societatea Uzina Automecanica Moreni SA, în calitate de autoritate contractantă în cazul atribuirii contractelor de achiziție publică de lucrări pentru execuția obiectivului de investiții „Lucrări de arhitectură – reabilitare”, nu a respectat prevederile legale în materia achizițiilor publice⁹, astfel:

a) pentru execuția obiectivului de investiții, cu valoarea estimată de 25.090.490 lei, inițiată în anul 2019 prin aprobarea indicatorilor tehnico-economici, cu toate că nu s-a prevăzut împărțirea pe loturi separate, s-a procedat la divizarea lucrărilor după criterii nespecificate în documentația tehnică și atribuirea, în perioada 2020-2024, a 7 contracte de lucrări cu obiect similar, ceea a condus la alegerea eronată a procedurii de atribuire raportat la valoarea estimată a achiziției. Astfel, atribuirea contractelor de lucrări s-a realizat prin procedură simplificată, în condițiile în care valoarea cumulată estimată era mai mare decât pragurile valorice prevăzute la art. 7 alin. (1) din lege (24.977.096 lei începând cu 04.06.2018) caz în care, pentru atribuirea contractelor trebuiau aplicate procedurile de licitație deschisă sau licitație restrânsă;

b) a declarat admisibilă și câștigătoare oferta unui operator economic, fără a solicita clarificări în condițiile în care aceasta avea un preț neobișnuit de scăzut raportat la valoarea estimată a contractului;

⁸ Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice: art.42(3), 43(1) (2[^]1); O.G. nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv, republicată: art.5(1); H.G. nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice: art. 4 (1), art. 10(1)(2)(4)

⁹ Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice: art. 2(2), art. 9, art.11(1)(2), art. 12, art. 16-17(1)(2), art. 19, art. 69(1), art. 170(1)(3), art. 210(1), art. 218(4)(5)(6), art. 219(4)(5), art. 222[^]1(1); H.G. nr. 395/2016 Nomenclatura metodologică de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice: art. 136(1)-(4)

c) a acceptat în perioada de implementare a contractului de lucrări nr. 42/23.03.2022, implicarea unui subcontractant, cu toate că: executantul nu obținuse în prealabil acordul autorității contractante; contractul prezentat de executant nu prevede valoarea aferentă prestațiilor noului subcontractant; subcontractantul nu a prezentat o declarație pe propria răspundere prin care își asumă respectarea prevederilor caietului de sarcini și a propunerii tehnice depuse de către contractant la ofertă, aferentă activității supuse subcontractării; subcontractantul nu a prezentat certificatele și alte documente necesare pentru verificarea inexistenței unor situații de excludere și, respectiv, a existenței resurselor/capacităților corespunzătoare părții lor de implicare în contractul care urmează să fie îndeplinit, încălcând astfel principiul tratamentului egal și cel al proporționalității;

d) nu a procedat la publicarea în secțiunea dedicată din SEAP a modificărilor contractelor de achiziție publică nr. 42/23.03.2022 și nr. 7/18.01.2023 conform actelor adiționale, astfel încât să rezulte durata și prețul final la finalizarea sau încetarea acestora

Cauza: interpretarea eronată a prevederilor legale aplicabile achizițiilor publice și implementarea necorespunzătoare a Standardelor de control intern/managerial

Consecința: încălcarea principiilor nediscriminării, tratamentului egal, transparenței, proporționalității, care stau la baza atribuirii contractelor de achiziție publică

În timpul misiunii de audit, pentru nerespectarea principiilor care stau la baza atribuirii contractelor de achiziție publică (punctele a -d) au fost aplicate sancțiuni contravenționale; totodată s-a procedat la publicarea în secțiunea dedicată din SEAP a modificărilor contractelor de achiziție menționate.

b.3) Decontarea și recepția lucrărilor executate

5.8.3. Au fost plătite, cu nerespectarea dispozițiilor legale¹⁰, lucrări suplimentare față de prevederile contractuale în valoare totală de 349.760 lei, pentru care nu au fost emise dispoziții de șantier care să justifice necesitatea modificărilor, astfel:

- suma de 195.587 lei în cazul contractului de lucrări nr. 7/18.01.2023
- suma de 154.173 lei în cazul contractului de lucrări nr. 42/23.03.2022

La efectuarea recepției la terminarea lucrărilor, în cazul contractelor de lucrări nr. 42/2022 și nr. 7/2023, executate în baza Autorizației de construire nr. 39/2022, societatea nu a asigurat prezența unui reprezentant desemnat de către Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C., ca membru obligatoriu în comisia de recepție, precum și a proiectantului în calitate de invitat, contrar prevederilor Regulamentului privind recepția construcțiilor.

În aceste condiții, lucrările au fost plătite și recepționate la terminare, fără ca beneficiarul să se asigure de executarea acestora în conformitate cu prevederile documentației de proiectare.

Cauza: funcționarea necorespunzătoare a controlului intern, respectiv urmărirea necorespunzătoare a lucrărilor de către reprezentanții entității, dirigenții de șantier, proiectant.

Consecința: majorarea nejustificată a cheltuielilor de investiții

În timpul misiunii de audit, cu adresa nr. 70869/25.10.2024 s-a solicitat efectuarea unui control de specialitate de către Inspectoratul de Stat în Construcții – Inspectoratul Județean în Construcții Dâmbovița cu privire la respectarea de către entitatea auditată a prevederilor legale în domeniul calității construcțiilor

Recomandare: luarea măsurilor necesare în vederea recuperării sumelor achitate din fonduri publice, fără documente care să justifice necesitate lucrărilor suplimentare față de prevederile contractuale, în cazul contractului de lucrări nr. 7/18.01.2023 și contractului de lucrări nr. 42/23.03.2022, inclusiv dobânzi și penalități de întârziere, înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor specifice

5.9. Au fost plătite necuvenit¹¹ cheltuieli în sumă de 31.006 lei, în cazul obiectivului de investiții „Lucrări de acoperire anticorozivă a suprafețelor metalice (structură metalică interioară), refacerea

¹⁰ Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții: art.7(4); Ordinul nr. 839/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții: art. 67(2)-(4); H.G. nr. 273/1994 pentru aprobarea Regulamentului privind recepția construcțiilor: art.1, art.11(2)(5); O.G. nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar-preventiv, republicată: art.5(1); Contractele: nr. 7/18.01.2023 și actul adițional nr. 2/14.12.2023, nr. 42/23.01.2022 și actul adițional nr. 3/14.09.2023, caietele de sarcini și proiectul tehnic care fac parte integrantă din acestea

¹¹ O.G. nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar-preventiv, republicată: art.5(1); Contractele: nr. 7/18.01.2023 și actul adițional nr. 2/14.12.2023

parțială a radierului și a pardoselii, refacerea finisajelor interioare la Ob.5 Hală confecții metalice” prin acceptarea la plată a unor situații de lucrări a căror valoare a fost stabilită eronat.

Cauza: funcționarea necorespunzătoare a controlului intern

Consecința: majorarea nejustificată a cheltuielilor de investiții

Recomandare: luarea măsurilor necesare în vederea recuperării sumelor achitate necuvenit din fonduri publice, inclusiv dobânzi și penalități de întârziere, înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor specifice

5.10. Au fost efectuate plăți pentru asistența tehnică din partea proiectantului în cuantum mai mare decât cel convenit¹² în mod real prin raportarea la gradul de realizare al execuției lucrărilor obiectivului de investiții, în valoare de 13.767 lei.

Astfel, societatea a plătit integral în luna aprilie 2023 valoarea serviciilor de asistență tehnică din partea proiectantului în sumă de 30.720 lei (fără TVA) pentru obiectivul de investiții ”Lucrări de arhitectură – reabilitare acoperișuri, reparații luminatoare, refacere radier, refacere termohidroizolație, reabilitare instalații electrice, reabilitare instalații sanitare, compartimentare spații interioare”, realizat la data respectivă în procent de 55%, contrar prevederilor contractuale conform cărora plata se făcea eșalonat, procentual coroborat cu plata execuției lucrărilor.

Cauza: urmărirea necorespunzătoare a contractelor, precum și exercitarea formală a controlului financiar preventiv propriu

Consecința: imobilizarea nejustificată a sumelor primite de la bugetul de stat pentru finanțarea investițiilor, prin plata unor servicii fără îndeplinirea condițiilor contractuale

Recomandare: recuperarea valorii serviciilor de asistență tehnică din partea proiectantului plătită în cuantum mai mare decât cel convenit conform contractului, precum și a beneficiilor nerealizate (dobânzi, penalități), înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor specifice.

5.11. Societatea nu a urmărit corespunzător respectarea obligațiilor contractuale asumate de către furnizorul produsului *Mașină portabilă de alezat LBM-400 DUAL SYSTEM* în valoare de 146.730,50 lei fără TVA, astfel încât, pentru livrarea acestuia cu o întârziere de 35 zile, nu a calculat și perceput furnizorului penalități contractuale¹³ în valoare de 6.111 lei.

Cauza: urmărirea necorespunzătoare a contractelor, precum și exercitarea formală a controlului financiar preventiv propriu

Consecința: imobilizarea nejustificată a fondurilor entității în plata unor bunuri fără îndeplinirea condițiilor contractuale

În timpul misiunii de audit au fost încasate penalitățile contractuale, operațiunile specifice fiind înregistrate în evidența contabilă.

5.12. A fost virată în plus către Inspectoratul de Stat în Construcții suma de 30.109 lei reprezentând cotele legale de 0,1% respectiv 50% din suma echivalentă cotei de 0,5% aplicate valorii lucrărilor autorizate, pentru obiectivul de investiții ”Lucrări de arhitectură – reabilitare acoperișuri, reparații luminatoare, refacere radier, refacere termohidroizolație, reabilitare instalații electrice, reabilitare instalații sanitare, compartimentare spații interioare”, prin declararea de către societate în vederea obținerii autorizației de construire, a unei valori a lucrărilor de construcții și instalații aferente, mai mare decât cea reală¹⁴.

Astfel, societatea, în luna mai 2023, în vederea eliberării de către Primăria Moreni a autorizației de construire pentru continuarea lucrărilor aferente obiectivului de investiții ”Lucrări de arhitectură...” începute anterior în baza Autorizației de construire nr. 21/19.03.2020 dar nefinalizate în termen, inclusiv cu prelungire, a prezentat un deviz general al investiției, nesemnat de către persoanele în drept (proiectant) ci de un diriginte de șantier, în care a fost înscrisă o valoare a lucrărilor de construcții și instalații aferente de 21.596.910 lei mai mare decât valoarea reală a lucrărilor rămase de executat, respectiv suma de 12.994.423 lei.

¹² O.G. nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar-preventiv, republicată: art.5(1), art.10(1)(2); Contractul de servicii nr. 254/04.03.2019 încheiat cu SC Iprolam SA; pct. 2.5. și 2.4

¹³ O.G. nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar-preventiv, republicată: art.5(1), art.10(1)(2); Contractul de furnizare nr. 108/23.12.2022: pct.6.4

¹⁴ O.G. nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar-preventiv, republicată: art.5(1), H.G. nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice: art.10(1)(2)(4); Legea nr. 50/1999 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții: art. 30(1)(2)(3); Ordinul nr. 839/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții: art.69(2)(3), art.54(1)-(6); Legea 10/1995 privind calitatea în construcții: art.43(1)(2)

În mod similar, în anul 2020, în vederea eliberării inițiale a autorizației de construire pentru lucrările aferente obiectivului de investiții „Lucrări de arhitectură...” societatea a declarat o valoare a lucrărilor de construcții și instalații aferente de 29.243.090 lei, mai mare decât valoarea reală a lucrărilor C+M din devizul general întocmit de proiectant, respectiv suma de 25.090.490 lei. Ca urmare, fost virată în plus către I.S.C. suma de 14.534 lei reprezentând cotele legale de 0,1% respectiv 50% din suma echivalentă cotei de 0,5%, aplicate valorii lucrărilor autorizate, neexistând posibilitatea regularizării acestora urmare pierderii valabilității autorizației de construire și nefinalizării lucrărilor în termen.

Cu valoarea totală a cotelor virate către ISC în anul 2023 a fost majorată valoarea clădirilor pentru care au fost realizate și recepționate lucrările de reabilitare în baza contractelor de lucrări nr. 42/2022 și nr. 7/2023, astfel încât suma de 30.109 lei virată în plus denaturează valoarea activelor fixe și a cheltuielilor cu amortizarea acestora

Deficiența s-a produs în condițiile în care conducerea societății nu a realizat o bună gestiune financiară în cazul obiectivului de investiții menționat.

Cauza: planificarea necorespunzătoare a modului de realizare a obiectivului de investiții, precum și funcționarea necorespunzătoare a formelor de control intern

Consecința: imobilizarea nejustificată a fondurilor entității destinate investițiilor și majorarea eronată a valorii mijloacelor fixe

Recomandare: luarea măsurilor necesare în vederea recuperării cotelor ISC plătite în cuantum mai mare decât cel legal, precum și a beneficiilor nerealizate (dobânzi, penalități), înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor specifice

5.13. Societatea, în calitate de autoritate contractantă pentru achizițiile efectuate din fonduri publice, nu a respectat principiul transparenței¹⁵, respectiv obligația de a transmite trimestrial în SEAP notificări după cum urmează:

- până în data de 10.09.2022 o notificare cu privire la achizițiile directe, grupate pe necesitate, care să cuprindă cel puțin obiectul, cantitatea achiziționată, valoarea și codul CPV;

- după data de 10.09.2022 o notificare cu privire la achizițiile directe, grupate pe necesitate, care să cuprindă cel puțin obiectul, cantitatea achiziționată, valoarea și codul CPV, cu excepția achizițiilor realizate prin utilizarea catalogului electronic SEAP

Cauza: funcționarea deficitară a formelor de control intern; necuprinderea în PO privind desfășurarea achizițiilor publice cod PO-SCIM-829.0-01/2021 a prevederilor referitoare la transmiterea trimestrială în SEAP a notificărilor privind achizițiile directe realizate.

Consecința: neasigurarea transparenței în derularea achizițiilor publice

În timpul misiunii de audit, pentru nerespectarea principiului transparenței care stă la baza atribuirii contractelor de achiziție publică a fost aplicată sancțiune contravențională; totodată s-a procedat la transmiterea în SEAP a notificării cu privire la achizițiile directe efectuate

6. Alte aspecte

Referitor la controlul intern și auditul intern

6.1. Nu au fost actualizate procedurile operaționale privind activitatea desfășurată în domeniul subiectului auditat¹⁶, respectiv:

-procedura privind desfășurarea achizițiilor publice cu informații privind modul de planificare a achizițiilor publice, atribuirea contractelor de achiziție publică și exercitarea controlului financiar preventiv conform deciziei conducerii entității, execuția și recepția lucrărilor atribuite, transparența în procesul de achiziție publică (transmiterea trimestrială în SEAP a notificărilor privind achizițiile directe realizate, publicarea în SEAP a modificărilor aduse contractelor de achiziție publică);

-procedura privind contabilitatea producției marfă cu informații privind activitatea de control financiar preventiv conform deciziei conducerii entității, precum și cu mecanisme de control necesare pentru verificarea costurilor producției marfă conform fișelor antecalcul și postcalcul;

¹⁵ Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice: art. 2(2) lit.d, art.7(8); H.G. nr.395/2016 Numele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice: art. 46

¹⁶ O.G. nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv, republicată: art.3; O.S.G.G. nr. 600/2018, privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice: art.6 (1)-(5)

-procedura privind concediile de odihnă cu informații privind modul de lucru în cazul compensării în bani a zilelor de concedii de odihnă neefectuate din anii precedenți

În timpul misiunii de audit a fost actualizată procedura privind contabilitatea producției marfă.

Recomandare: actualizarea procedurilor operaționale din sfera achizițiilor publice și concediilor de odihnă

6.2. Nu a fost modificată organigrama entității în ceea ce privește structura de audit intern corespunzător hotărârii Consiliului de Administrație astfel încât să se creeze cadrul legal¹⁷ necesar pentru asigurarea supervizării activității de audit intern și a premiselor necesare ca entitatea publică să își îndeplinească obiectivele, să își evalueze și îmbunătățească eficiența și eficacitatea managementului riscului, controlului și proceselor de guvernare

Recomandare: asigurarea punerii în aplicare a hotărârii Consiliului de Administrație nr. 12/2019 privind redimensionarea structurii de audit intern prin suplimentarea cu un post a organigramei, precum și asigurarea supervizării activității de audit intern

Referitor la principiile și procesele de guvernare corporativă

Conform prevederilor legislative privind guvernarea corporativă, strategia de management trebuie să pună în aplicare strategia definită prin planul de administrare elaborat de către administratorii desemnați, care să prezinte acțiunile concrete necesare a fi derulate pentru îndeplinirea așteptărilor acționarilor (Statul Român prin Ministerul Economiei Anteprenoriatului și Turismului), așteptări ce trebuie definite într-o scrisoare de așteptări. Astfel se asigură premisele pentru îmbunătățirea cadrului de implementare a principiilor de guvernare corporativă în vederea realizării obiectivelor stabilite.

La nivelul entității, conducerea operativă și-a definit strategia în cadrul unui plan de management, însă aceasta nu a avut la bază niște deziderate stabilite de acționarul majoritar privind misiunea și obiectivele societății, performanțele acesteia și ale organelor de administrare și conducere.

Această situație determină creșterea riscului ca politicile și practicile de conducere ale entității să nu conducă la îndeplinirea criteriilor și obiectivelor de performanță în condiții de transparență, responsabilitate, eficiență economică și profitabilitate. De altfel, capacitatea societății de a-și continua activitatea va depinde atât de capacitatea acesteia de a genera suficiente venituri viitoare, cât și de menținerea măsurilor instituite în cadrul procedurii de administrare specială și supraveghere financiară.

Prin Ordinul nr. 874/08.03.2024 a fost aprobată Scrisoarea de așteptări prin care sunt stabilite dezideratele acționarului majoritar-statul român, prin Ministerul Economiei Anteprenoriatului și Turismului, privind performanțele societății Uzina Automecanica Moreni SA și ale organelor de administrare și conducere ale acesteia pentru o perioadă de 4 ani.

Referitor la punerea în aplicare a strategiilor guvernamentale și ministeriale referitoare la sectorul de apărare națională.

Obiectivele privind protejarea intereselor naționale de apărare definite prin Legea nr. 232/2016 privind industria națională de apărare, aplicabile entității auditate, privesc, în principal, următoarele:

a) creșterea competitivității operatorilor economici pentru satisfacerea intereselor de apărare

Analiza modului de îndeplinire a obligațiilor contractuale în relația cu Ministerul Apărării Naționale în ceea ce privește producția specială, pentru asigurarea creșterii eficienței operaționale prin reducerea costurilor interne, creșterea productivității și a vânzărilor a condus la concluzia că, în perioada auditată 2021-2023, producția specială nu s-a realizat la nivelul contractat prin acordurile-cadru, neîncărcarea corespunzătoare cu contracte și comenzi militare astfel încât să poată fi acoperite toate cheltuielile entității conducând la înregistrarea de pierderi din activitate

Prin HG nr. 395/2011 privind realizarea programului național de interes strategic "Transportor blindat pentru trupe 8x8" s-a aprobat finanțarea programului multianual național de cercetare-dezvoltare de interes strategic "Transportor blindat pentru trupe 8x8" și a prototipului aferent din

¹⁷ Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată: art. 11, art.12(4); OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice: art.50 (1); Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 12/2019

bugetul Ministerului Apărării Naționale, prin Agenția de Cercetare pentru Tehnică și Tehnologii Militare, în calitate de autoritate contractantă, prin încheierea în anul 2011 a unui contract de finanțare cu Compania Națională "Romarm" S.A. - Societatea Comercială "Uzina Automecanica Moreni" - S.A., în calitate de contractor. Contractul a fost prelungit succesiv prin acte adiționale fără a se asigura și finanțarea, aceasta fiind sistată din anul 2012.

b) stimularea investițiilor în industria națională de apărare, cercetare științifică și dezvoltare

Programele de investiții aprobate și finanțate în perioada 2018-2023 din sume primite de la bugetul de stat prin acționarul majoritar Ministerul Economiei, sub forma de aport la capitalul social, nu au fost realizate în totalitate, la 31.12.2023 entitatea înregistrând un disponibil neutilizat, în cont la Trezoreria Târgoviște, în sumă de 22.721.523 lei (situația este prezentată la capitolul 2 din prezentul raport). Aspecte legate de modul de realizare a investițiilor sunt prezentate la cap.5 III.

c) protejarea operatorilor economici din industria națională de apărare care dețin capacități strategice cu scopul menținerii acestora fiind obiective de interes național

Analiza modului în care au fost îndeplinite obligațiile legale privind protecția socială a personalului care nu desfășoară activități de bază din lipsă de comenzi sau contracte a condus la concluzia că, în perioada auditată 2021-2023, sumele acordate de la bugetul de stat în vederea acoperirii drepturilor salariale și a contribuțiilor aferente conform art.24 din Legea nr.232/2016 au fost utilizate în scopul pentru care au fost solicitate, conform prevederilor legale.

7. Punctul de vedere al entității cu privire la constatările auditului și acțiunile întreprinse de aceasta

Față de aspectele constatate și prezentate nu există puncte de vedere divergente, reprezentanții entității precizând că sunt de acord cu cele consemnate în proiectul raportului de audit și nu au obiecții la recomandările formulate.

8. Responsabilitățile Curții de Conturi și ale conducerii entității

Responsabilitatea echipei de audit este de a efectua auditul în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI). Aceste standarde impun respectarea de către auditorii publici externi a cerințelor de natură etică și profesională. Ca parte a unui audit care se bazează pe ISSAI, ne-am exercitat raționamentul profesional și ne-am menținut scepticismul profesional pe tot parcursul auditului.

Conducerea entității auditate:

-este responsabilă pentru respectarea legilor, regulilor și reglementărilor aplicabile în desfășurarea activităților și operațiunilor sale referitoare la modul de fundamantare, evidențiere și urmărire a veniturilor, modul de realizarea a cheltuielilor, precum și modul de realizare a obiectivelor de investiții;

-este responsabilă pentru conceperea, implementarea și menținerea sistemului de control intern cu scopul de a preveni sau detecta și corecta orice neconformități semnificative;

-consideră că toate informațiile relevante solicitate pentru audit au fost puse la dispoziția echipei de audit

XXXXXXX

Curtea de Conturi a României

Aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 372/10.04.2025

**CAMERA DE CONTURI
DÂMBOVIȚA**

CCDB\2025-30853\28.04.2025\IESIRE

Scrisoare către conducere

**Domnului Alexandru OPREA
Director General
Societatea Uzina Automecanica Moreni SA**

Stimate Domnule Director General

Introducere

Curtea de Conturi a României a desfășurat o misiune de audit de conformitate la Societatea Uzina Automecanica Moreni SA

În cadrul ședinței de deschidere din data de 02.09.2024 au fost discutate aspectele cuprinse în Scrisoarea de misiune, scrisoare prin care ne-am asigurat reciproc de înțelegerea responsabilităților noastre și ale dumneavoastră, precum și de înțelegerea termenilor în care se va desfășura misiunea de audit de conformitate

Obiectivul auditului de conformitate l-a reprezentat obținerea unei asigurări rezonabile că activitatea agenților economici cu capital de stat care activează în sectorul de apărare națională sunt în conformitate cu legislația, normele și reglementările relevante, în vigoare în perioada 2021-2023.

La finalizarea etapei de planificare v-am prezentat o scrisoare prin care v-am comunicat riscurile identificate în activitatea entității, de care am ținut cont în abordarea procedurilor de audit pe care le-am efectuat pentru obținerea probelor care să susțină concluzia de audit și evaluarea noastră inițială asupra vulnerabilităților sistemului de control intern de la nivelul entității. Am inclus câteva sugestii pe care echipa de audit le-a formulat, cu scopul reducerii riscurilor identificate și îmbunătățirii sistemului de control intern.

În urma auditului efectuat au rezultat următoarele:

1. CONSTATĂRI CARE AU STAT LA BAZA CONCLUZIEI AUDITULUI

1.1 Constatate: Nu a fost încasată până la termenul scadent, contravaloarea produselor livrate în perioada 2021-2023, constatându-se întârzieri la plată de până la 66 zile, pentru care nu s-au calculat dobânzi penalizatoare contractuale în sumă de 146.003 lei.

Recomandare: luarea măsurilor necesare în vederea încasării penalităților contractuale aferente contractelor de vânzare-cumpărare încheiate cu S.C. Orion SRL; înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor specifice.

Termen de implementare propus: 6 luni de la data comunicării raportului de audit

1.2. Constatere: În perioada 2021-2023, societatea nu a respectat în totalitate prevederile legale privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul este acționar majoritar, respectiv:

- în anul 2023 a prevăzut creșteri ale cheltuielilor de natură salarială (cu 13%), determinate de acordarea unor creșteri salariale și/sau de creșterea numărului de personal (de la 295 la 310, deși nu exista o diversificare/extindere a activității), fără respectarea condiției de reducere a pierderilor (302 mii lei) realizate în anul precedent, prevăzută prin obiectivele de politică salarială stabilite prin legea anuală a bugetului de stat;
- în toți anii nu a fost respectată regula în execuția bugetară privind cheltuielile de natură salarială, aprobate prin bugetele de venituri și cheltuieli, ce reprezintă limite maxime ce nu pot fi depășite;
- în 2021 și 2023 nu a fost respectată regula în execuția bugetară privind efectuarea cheltuielilor totale proporțional cu gradul de realizare a veniturilor totale, cu încadrarea în indicatorii de eficiență aprobați în cazul în care se înregistrează depășiri sau nerealizări ale veniturilor totale aprobate;
- în 2021 și 2023 nu a fost respectată regula în execuția bugetară privind încadrarea în nivelul anual al plăților restante aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli

Deficiența are caracter de continuitate, nereguli privind execuția bugetară pentru perioada 2019-2021 fiind constatate și sancționate contravențional cu avertisment scris, de către Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Ploiești - Administrația Județeană a Finanțelor Publice Dâmbovița

În timpul misiunii de audit, cu adresa nr. 70863/25.10.2024 s-a solicitat efectuarea unui control de specialitate de către Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Ploiești - Administrația Județeană a Finanțelor Publice Dâmbovița, cu privire la respectarea dispozițiilor legale referitoare la execuția bugetului de venituri și cheltuieli.

1.3. Constatere: Conducerea entității nu a urmărit ca salariații să efectueze concediile de odihnă la care au dreptul, conform programărilor anuale, concediile de odihnă rămânând neefectuate, astfel încât în patru cazuri, la încetarea raporturilor de muncă în perioada 2022-2023, s-a procedat la compensarea în bani a concediilor de odihnă neefectuate în anii anteriori, în condițiile în care salariații menționați nu l-au solicitat conform programării, iar entitatea nu a justificat motivat neefectuarea acestuia.

Contrar reglementărilor contabile, entitatea nu a respectat principiul prudenței, în sensul că la întocmirea situațiilor financiare anuale nu a recunoscut, ca obligații față de salariați, pe seama provizioanelor, sumele reprezentând concedii de odihnă neefectuate.

De menționat că, entitatea nu a prezentat evidențele privind concediile de odihnă neefectuate pentru anii 2020-2022, ca urmare a nepăstrării și arhivării acestora, în timpul auditului procedându-se la reconstituirea acestora pentru salariații cuprinși în eșantion.

Recomandare: actualizarea procedurii operaționale cod PO-SCIM-801.0-05 - Concediile de odihnă, prin introducerea unor prevederi privind compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat, la încetarea raporturilor de muncă

Termen de implementare propus: 6 luni de la data comunicării raportului de audit

1.4. Constatere: Societatea în calitate de angajator, nu a respectat în totalitate prevederile legale în domeniul raporturilor de muncă, în ceea ce privește salariații care s-au pensionat pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare, astfel că, în șapte cazuri, a procedat la constatarea încetării de drept a contractului individual de muncă cu întârzieri de până la 20 zile față de data comunicării deciziei de pensie și implicit la acordarea drepturilor salariale pentru această perioadă.

În timpul misiunii de audit, cu adresa nr. 70867/25.10.2024 s-a solicitat efectuarea unui control de specialitate de către I.T.M. Dâmbovița cu privire la respectarea prevederilor legale în domeniul raporturilor de muncă, în ceea ce privește salariații care s-au pensionat pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare

1.5. Constatere: La încheierea exercițiului financiar 2023, nu s-a realizat, conform principiului prudenței, cea mai bună estimare a cheltuielilor probabile necesare pentru stingerea

obligăției în valoare de 1.082.012 lei aferentă unui litigiu privind drepturi salariale (pentru care au fost recunoscute ajustări pentru provizioane), astfel că nu au fost recunoscute cheltuieli cu provizioanele în sumă de 355.441 lei reprezentând dobânzi și penalități de întârziere, deși acestea au fost solicitate la plată până la data restituirii integrale a sumei

Recomandare: revizuirea și ajustarea la data bilanțului a provizioanelor constituite astfel încât să reflecte cea mai bună estimare curentă, prin înregistrarea costurilor (dobânzi și penalități de întârziere) necesare stingerii obligației de 1.082.012 lei

Termen de implementare propus: 6 luni de la data comunicării raportului de audit

1.6. Constatăre: Societatea a utilizat în mod eronat, în anul 2020, din fondurile alocate de la bugetul de stat pentru investiții (sub formă de majorare de capital), suma de 1.417.097 lei, pentru plata TVA aferentă unor situații de lucrări, precum și pentru plata unor cheltuieli privind activitatea curentă. Ulterior, în anul 2021, aceste fonduri au fost reîntregite cu suma menționată.

Aspectul constatat a fost remediat prin reîntregirea sumelor alocate pentru investiții, acesta neavând caracter de repetabilitate.

1.7. Constatăre: În perioada 2021-2023 contravaloarea bunurilor achiziționate, a serviciilor prestate și a lucrărilor executate, în valoare totală de 10.344.489 lei, având ca sursă de finanțare fonduri alocate de la bugetul de stat, nu a fost virată de către societate în conturile operatorilor economici beneficiari, deschise la Trezoreria Statului, ci în conturi deschise de aceștia la bancă comercială, contrar prevederilor legale

Recomandare: respectarea prevederilor legale privind virarea sumelor reprezentând contravaloarea bunurilor achiziționate, serviciilor prestate sau lucrărilor executate în cadrul obiectivelor de investiții realizate, în conturile operatorilor economici beneficiari, deschise la Trezoreria Statului

Termen de implementare propus: 6 luni de la data comunicării raportului de audit

1.8. Programarea, angajarea și plățile efectuate, aferente obiectivului de investiții „Lucrări de arhitectură – reabilitare acoperișuri, reparații luminatoare, refacere radier, refacere termohidroizolație, reabilitare instalații electrice, reabilitare instalații sanitare, compartimentare spații interioare”, finanțat din sume primite de la bugetul de stat prin acționarul majoritar Ministerul Economiei, sub formă de aport la capitalul social, nu au fost efectuate în condiții de legalitate și eficiență, astfel:

1.8.1. Constatăre: Concepția de realizare a obiectivului de investiții nu a fost în concordanță cu sursele reale de finanțare, conducând la divizarea execuției lucrărilor pe altă structură decât cea prevăzută în documentația tehnico-economică, prin atribuirea a 7 contracte de lucrări în perioada 2020-2024, cu executanți diferiți și termene de execuție diferite, existând lucrări pentru care încă nu au fost inițiate procedurile de atribuire.

Totodată, devizul general întocmit la faza de proiectare, a fost elaborat în altă structură decât cea prevăzută prin H.G. nr. 907/2016 și ulterior nu a fost actualizat și supus aprobării, operațiune obligatorie cel puțin la data solicitării autorizației de construire pentru restul de executat, și respectiv după finalizarea procedurilor de achiziție publică, astfel încât să se determine valoarea de finanțare a obiectivului de investiții, în vederea fundamentării corecte a listei obiectivelor de investiții, anexă la buget

Recomandare: actualizarea și supunerea spre aprobare a valorii actualizate a obiectivului de investiții finanțat din fonduri publice

Termen de implementare propus: 6 luni de la data comunicării raportului de audit

1.8.2. Constatăre: Societatea Uzina Automecanica Moreni SA, în calitate de autoritate contractantă în cazul atribuirii contractelor de achiziție publică de lucrări pentru execuția obiectivului de investiții „Lucrări de arhitectură – reabilitare”, nu a respectat prevederile legale în materia achizițiilor publice, astfel:

a) pentru execuția obiectivului de investiții, cu valoarea estimată de 25.090.490 lei, inițiată în anul 2019 prin aprobarea indicatorilor tehnico-economici, cu toate că nu s-a prevăzut împărțirea pe loturi separate, s-a procedat la divizarea lucrărilor după criterii nespecificate în documentația tehnică și atribuirea, în perioada

2020-2024, a 7 contracte de lucrări cu obiect similar, ceea ce a condus la alegerea eronată a procedurii de atribuire raportat la valoarea estimată a achiziției. Astfel, atribuirea contractelor de lucrări s-a realizat prin procedură simplificată, în condițiile în care valoarea cumulată estimată era mai mare decât pragurile valorice prevăzute la art. 7 alin. (1) din lege (24.977.096 lei începând cu 04.06.2018) caz în care, pentru atribuirea contractelor trebuiau aplicate procedurile de licitație deschisă sau licitație restrânsă;

b) a declarat admisibilă și câștigătoare oferta unui operator economic, fără a solicita clarificări în condițiile în care aceasta avea un preț neobișnuit de scăzut raportat la valoarea estimată a contractului;

c) a acceptat în perioada de implementare a contractului de lucrări nr. 42/23.03.2022, implicarea unui subcontractant, cu toate că: executantul nu obținuse în prealabil acordul autorității contractante; contractul prezentat de executant nu prevede valoarea aferentă prestațiilor noului subcontractant; subcontractantul nu a prezentat o declarație pe propria răspundere prin care își asumă respectarea prevederilor caietului de sarcini și a propunerii tehnice depuse de către contractant la ofertă, aferentă activității supuse subcontractării; subcontractantul nu a prezentat certificatele și alte documente necesare pentru verificarea inexistenței unor situații de excludere și, respectiv, a existenței resurselor/capacităților corespunzătoare părții lor de implicare în contractul care urmează să fie îndeplinit, încălcând astfel principiul tratamentului egal și cel al proporționalității;

d) nu a procedat la publicarea în secțiunea dedicată din SEAP a modificărilor contractelor de achiziție publică nr. 42/23.03.2022 și nr. 7/18.01.2023 conform actelor adiționale, astfel încât să rezulte durata și prețul final la finalizarea sau încetarea acestora

În timpul misiunii de audit, pentru nerespectarea principiilor care stau la baza atribuirii contractelor de achiziție publică (punctele a -d) au fost aplicate sancțiuni contravenționale; totodată s-a procedat la publicarea în SEAP a modificărilor contractelor de achiziție publică menționate.

1.8.3. Constatăre: Au fost plătite, cu nerespectarea dispozițiilor legale, lucrări suplimentare față de prevederile contractuale în valoare totală de 349.760 lei, pentru care nu au fost emise dispoziții de șantier care să justifice necesitatea modificărilor, astfel:

- suma de 195.587 lei în cazul contractului de lucrări nr. 7/18.01.2023
- suma de 154.173 lei în cazul contractului de lucrări nr. 42/23.03.2022

La efectuarea recepției la terminarea lucrărilor, în cazul contractelor de lucrări nr. 42/2022 și nr. 7/2023, executate în baza Autorizației de construire nr. 39/2022, societatea nu a asigurat prezența unui reprezentant desemnat de către Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C., ca membru obligatoriu în comisia de recepție, precum și a proiectantului în calitate de invitat, contrar prevederilor Regulamentului privind recepția construcțiilor.

În aceste condiții, lucrările au fost plătite și recepționate la terminare, fără ca beneficiarul să se asigure de executarea acestora în conformitate cu prevederile documentației de proiectare.

Recomandare: luarea măsurilor necesare în vederea recuperării sumelor achitate din fonduri publice, fără documente care să justifice necesitate lucrărilor suplimentare față de prevederile contractuale, în cazul contractului de lucrări nr. 7/18.01.2023 și contractului de lucrări nr. 42/23.03.2022, inclusiv dobânzi și penalități de întârziere, înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor specifice

În timpul misiunii de audit, cu adresa nr. 70869/25.10.2024 s-a solicitat efectuarea unui control de specialitate de către Inspectoratul de Stat în Construcții – Inspectoratul Județean în Construcții Dâmbovița cu privire la respectarea de către entitatea auditată a prevederilor legale în domeniul calității construcțiilor

Termen de implementare propus: 6 luni de la data comunicării raportului de audit

1.9. Constatăre: Au fost plătite necuvenit cheltuieli în sumă de 31.006 lei, în cazul obiectivului de investiții „Lucrări de acoperire anticorozivă a suprafețelor metalice (structură metalică interioară), refacerea parțială a radierului și a pardoselii, refacerea finisajelor interioare la Ob.5 Hală confecții metalice” prin acceptarea la plată a unor situații de lucrări a căror valoare a fost stabilită eronat.

Recomandare: luarea măsurilor necesare în vederea recuperării sumelor achitate necuvenit din fonduri publice, inclusiv dobânzi și penalități de întârziere, înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor specifice

Termen de implementare propus: 6 luni de la data comunicării raportului de audit

1.10. Constatere: Au fost efectuate plăți pentru asistența tehnică din partea proiectantului în cuantum mai mare decât cel cuvenit în mod real prin raportarea la gradul de realizare al execuției lucrărilor obiectivului de investiții, în valoare de 13.767 lei.

Astfel, societatea a plătit integral în luna aprilie 2023 valoarea serviciilor de asistență tehnică din partea proiectantului în sumă de 30.720 lei (fără TVA) pentru obiectivul de investiții "Lucrări de arhitectură–reabilitare acoperișuri, reparații luminatoare, refacere radier, refacere termohidroizolație, reabilitare instalații electrice, reabilitare instalații sanitare, compartimentare spații interioare", realizat la data respectivă în procent de 55%, contrar prevederilor contractuale conform cărora plata se făcea eșalonat, procentual coroborat cu plata execuției lucrărilor

Recomandare: recuperarea valorii serviciilor de asistență tehnică din partea proiectantului plătită în cuantum mai mare decât cel cuvenit conform contractului, precum și a beneficiilor nerealizate (dobânzi, penalități), înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor specifice.

Termen de implementare propus: 6 luni de la data comunicării raportului de audit

1.11. Constatere: Societatea nu a urmărit corespunzător respectarea obligațiilor contractuale asumate de către furnizorul produsului *Mașină portabilă de alezat LBM-400 DUAL SYSTEM* în valoare de 146.730,50 lei fără TVA, astfel încât, pentru livrarea acestuia cu o întârziere de 35 zile, nu a calculat și perceput furnizorului penalități contractuale în valoare de 6.111 lei

În timpul misiunii de audit au fost încasate penalitățile contractuale, operațiunile specifice fiind înregistrate în evidența contabilă.

1.12. Constatere: A fost virată în plus către Inspectoratul de Stat în Construcții suma de 30.109 lei reprezentând cotele legale de 0,1% respectiv 50% din suma echivalentă cotei de 0,5% aplicate valorii lucrărilor autorizate, pentru obiectivul de investiții "Lucrări de arhitectură – reabilitare acoperișuri, reparații luminatoare, refacere radier, refacere termohidroizolație, reabilitare instalații electrice, reabilitare instalații sanitare, compartimentare spații interioare", prin declararea de către societate în vederea obținerii autorizației de construire, a unei valori a lucrărilor de construcții și instalații aferente, mai mare decât cea reală.

Astfel, societatea, în luna mai 2023, în vederea eliberării de către Primăria Moreni a autorizației de construire pentru continuarea lucrărilor aferente obiectivului de investiții "Lucrări de arhitectură..." începute anterior în baza Autorizației de construire nr. 21/19.03.2020 dar nefinalizate în termen, inclusiv cu prelungire, a prezentat un deviz general al investiției, nesemnat de către persoanele în drept (proiectant) ci de un diriginte de șantier, în care a fost înscrisă o valoare a lucrărilor de construcții și instalații aferente de 21.596.910 lei mai mare decât valoarea reală a lucrărilor rămase de executat, respectiv suma de 12.994.423 lei.

În mod similar, în anul 2020, în vederea eliberării inițiale a autorizației de construire pentru lucrările aferente obiectivului de investiții „Lucrări de arhitectură...” societatea a declarat o valoare a lucrărilor de construcții și instalații aferente de 29.243.090 lei, mai mare decât valoarea reală a lucrărilor C+M din devizul general întocmit de proiectant, respectiv suma de 25.090.490 lei. Ca urmare, fost virată în plus către I.S.C. suma de 14.534 lei reprezentând cotele legale de 0,1% respectiv 50% din suma echivalentă cotei de 0,5%, aplicate valorii lucrărilor autorizate, neexistând posibilitatea regularizării acestora urmare pierderii valabilității autorizației de construire și nefinalizării lucrărilor în termen.

Cu valoarea totală a cotelor virate către ISC în anul 2023 a fost majorată valoarea clădirilor pentru care au fost realizate și recepționate lucrările de reabilitare în baza contractelor de lucrări nr. 42/2022 și nr. 7/2023, astfel încât suma de 30.109 lei virată în plus denaturează valoarea activelor fixe și a cheltuielilor cu amortizarea acestora

Deficiența s-a produs în condițiile în care conducerea societății nu a realizat o bună gestiune financiară în cazul obiectivului de investiții menționat

Recomandare: luarea măsurilor necesare în vederea recuperării cotelor ISC plătite în cuantum mai mare decât cel legal, precum și a beneficiilor nerealizate (dobânzi, penalități), înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor specifice

Termen de implementare propus: 6 luni de la data comunicării raportului de audit

1.13. Constatăre: Societatea, în calitate de autoritate contractantă, pentru achizițiile efectuate din fonduri publice, nu a respectat principiul transparenței, respectiv obligația de a transmite trimestrial în SEAP notificări după cum urmează:

- până în data de 10.09.2022 o notificare cu privire la achizițiile directe, grupate pe necesitate, care să cuprindă cel puțin obiectul, cantitatea achiziționată, valoarea și codul CPV;

- după data de 10.09.2022 o notificare cu privire la achizițiile directe, grupate pe necesitate, care să cuprindă cel puțin obiectul, cantitatea achiziționată, valoarea și codul CPV, cu excepția achizițiilor realizate prin utilizarea catalogului electronic SEAP

În timpul misiunii de audit, pentru nerespectarea principiului transparenței care stă la baza atribuirii contractelor de achiziție publică a fost aplicată sancțiune contravențională; totodată s-a procedat la transmiterea în SEAP a notificării cu privire la achizițiile directe efectuate

2. ALTE ASPECTE

Au fost identificate erori nesemnificative, cauzate de faptul că entitatea a asigurat parțial funcționalitatea sistemului de control intern managerial, respectiv:

Referitor la controlul intern și auditul intern

2.1. Constatăre: Nu au fost actualizate procedurile operaționale privind activitatea desfășurată în domeniul subiectului auditat, respectiv:

-procedura privind desfășurarea achizițiilor publice cu informații privind modul de planificare a achizițiilor publice, atribuirea contractelor de achiziție publică și exercitarea controlului financiar preventiv conform deciziei conducerii entității, execuția și recepția lucrărilor atribuite, transparența în procesul de achiziție publică (transmiterea trimestrială în SEAP a notificărilor privind achizițiile directe realizate, publicarea în SEAP a modificărilor aduse contractelor de achiziție publică);

-procedura privind contabilitatea producției marfă cu informații privind activitatea de control financiar preventiv conform deciziei conducerii entității, precum și cu mecanisme de control necesare pentru verificarea costurilor producției marfă conform fișelor antecalcul și postcalcul;

-procedura privind concediile de odihnă cu informații privind modul de lucru în cazul compensării în bani a zilelor de concedii de odihnă neefectuate din anii precedenți

Recomandare: actualizarea procedurilor operaționale din sfera achizițiilor publice și concediilor de odihnă

În timpul misiunii de audit a fost actualizată procedura privind contabilitatea producției marfă.

Termen de implementare propus: 6 luni de la data comunicării raportului de audit

2.2. Constatăre: Nu a fost modificată organigrama entității în ceea ce privește structura de audit intern corespunzător hotărârii Consiliului de Administrație astfel încât să se creeze cadrul legal necesar pentru asigurarea supervizării activității de audit intern și a premiselor necesare ca entitatea publică să își îndeplinească obiectivele, să își evalueze și îmbunătățească eficiența și eficacitatea managementului riscului, controlului și proceselor de guvernare

Recomandare: asigurarea punerii în aplicare a hotărârii Consiliului de Administrație nr. 12/2019 privind redimensionarea structurii de audit intern prin suplimentarea cu un post a organigramei, precum și asigurarea supervizării activității de audit intern

Termen de implementare propus: 6 luni de la data comunicării raportului de audit

Referitor la principiile și procesele de guvernanță corporativă

Conform prevederilor legislative privind guvernanța corporativă, strategia de management trebuie să pună în aplicare strategia definită prin planul de administrare elaborat de către administratorii desemnați, care să prezinte acțiunile concrete necesar a fi derulate pentru îndeplinirea așteptărilor acționarilor (Statul Român prin Ministerul Economiei Anteprenoriatului și Turismului), așteptări ce trebuie definite într-o scrisoare de așteptări. Astfel se asigură premisele pentru îmbunătățirea cadrului de implementare a principiilor de guvernanță corporativă în vederea realizării obiectivelor stabilite.

La nivelul entității, conducerea operativă și-a definit strategia în cadrul unui plan de management, însă aceasta nu a avut la bază niște deziderate stabilite de acționarul majoritar privind misiunea și obiectivele societății, performanțele acesteia și ale organelor de administrare și conducere.

Această situație determină creșterea riscului ca politicile și practicile de conducere ale entității să nu conducă la îndeplinirea criteriilor și obiectivelor de performanță în condiții de transparență, responsabilitate, eficiență economică și profitabilitate. De altfel, capacitatea societății de a-și continua activitatea va depinde atât de capacitatea acesteia de a genera suficiente venituri viitoare, cât și de menținerea măsurilor instituite în cadrul procedurii de administrare specială și supraveghere financiară.

Prin Ordinul nr. 874/08.03.2024 a fost aprobată Scrisoarea de așteptări prin care sunt stabilite dezideratele acționarului majoritar-statul român, prin Ministerul Economiei Anteprenoriatului și Turismului, privind performanțele societății Uzina Automecanica Moreni SA și ale organelor de administrare și conducere ale acesteia pentru o perioadă de 4 ani.

Referitor la punerea în aplicare a strategiilor guvernamentale și ministeriale referitoare la sectorul de apărare națională.

Obiectivele privind protejarea intereselor naționale de apărare definite prin Legea nr. 232/2016 privind industria națională de apărare, aplicabile entității auditate, privesc, în principal, următoarele:

a) creșterea competitivității operatorilor economici pentru satisfacerea intereselor de apărare

Analiza modului de îndeplinire a obligațiilor contractuale în relația cu Ministerul Apărării Naționale în ceea ce privește producția specială, pentru asigurarea creșterii eficienței operaționale prin reducerea costurilor interne, creșterea productivității și a vânzărilor a condus la concluzia că, în perioada auditată 2021-2023, producția specială nu s-a realizat la nivelul contractat prin acordurile-cadru, neîncărcarea corespunzătoare cu contracte și comenzi militare astfel încât să poată fi acoperite toate cheltuielile entității conducând la înregistrarea de pierderi din activitate.

Prin HG nr. 395/2011 privind realizarea programului național de interes strategic "Transportor blindat pentru trupe 8x8" s-a aprobat finanțarea programului multianual național de cercetare-dezvoltare de interes strategic "Transportor blindat pentru trupe 8x8" și a prototipului aferent din bugetul Ministerului Apărării Naționale, prin Agenția de Cercetare pentru Tehnică și Tehnologii Militare, în calitate de autoritate contractantă, prin încheierea în anul 2011 a unui contract de finanțare cu Compania Națională "Romarm" S.A. - Societatea Comercială "Uzina Automecanica Moreni" - S.A., în calitate de contractor. Contractul a fost prelungit succesiv prin acte adiționale fără a se asigura și finanțarea, aceasta fiind sistată din anul 2012.

b) stimularea investițiilor în industria națională de apărare, cercetare științifică și dezvoltare

Programele de investiții aprobate și finanțate în perioada 2018-2023 din sume primite de la bugetul de stat prin acționarul majoritar Ministerul Economiei, sub forma de aport la capitalul social, nu au fost realizate în totalitate, la 31.12.2023 entitatea înregistrând un disponibil neutilizat, în cont la Trezoreria Târgoviște, în sumă de 22.721.523 lei (situația este prezentată la capitolul 2 din raportul de audit). Aspecte legate de modul de realizare a investițiilor sunt prezentate la cap.1 din prezenta.

c) protejarea operatorilor economici din industria națională de apărare care dețin capacități strategice cu scopul menținerii acestora fiind obiective de interes național.

Analiza modului în care au fost îndeplinite obligațiile legale privind protecția socială a personalului care nu desfășoară activități de bază din lipsă de comenzi sau contracte a condus la concluzia că, în perioada auditată 2021-2023, sumele acordate de la bugetul de stat în vederea acoperirii drepturilor salariale și a contribuțiilor aferente conform art. 24 din Legea nr. 232/2016 au fost utilizate în scopul pentru care au fost solicitate, conform prevederilor legale

Vă asigurăm de sprijinul nostru dacă aveți nevoie de clarificări cu privire la implementarea recomandărilor.

Cu stimă,

XXXXXXX

Curtea de Conturi a României

Aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 372/10.04.2025